

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดแนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันแก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ประกอบกับ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นเด็กที่มีสภาพความบกพร่องในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะทางด้านพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม ด้านภาษา หรือด้านสติปัญญา และไม่สามารถปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ดังเช่นเด็กปกติทั่วไป รวมถึงทางด้านการจัดการศึกษา ซึ่งต้องจัดให้มีการเรียนการสอนที่ต่างไปจากเด็กปกติ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของความบกพร่องของเด็กและประเภทด้วย (ณัชพร ศุภสมุทร์, 2557) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้แบ่งลักษณะของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษออกเป็น 9 ประเภท คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552)

การศึกษาในช่วง 20 กว่าปีที่ผ่านมามีพบว่า การนำสัตว์มาช่วยในการบำบัด (Animal-assisted therapy) สามารถเพิ่มความสามารถในการเคลื่อนไหว การทำหน้าที่ของบุคคล ตลอดจนช่วยในเรื่องอารมณ์ที่พัฒนาดีขึ้น การศึกษาจำนวนมากพบว่าการนำสัตว์มาช่วยในการบำบัดส่งผลดีต่อผู้รับบริการ เช่น ช่วยลดอัตราการเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต (Allen, 2001; Odendaal and Meintjes, 2003) ลดระดับความวิตกกังวล ความเครียดและความรู้สึกเดียวดาย (Banks and Banks, 2002) ซึ่งในต่างประเทศมีการนำม้ามาเป็นตัวช่วยในการบำบัดหรือที่เรียกว่า อาซาบำบัด (Hippotherapy) ให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีพัฒนาการดีขึ้นผ่านการขี่ม้าและการประยุกต์ออกแบบทำกิจกรรมต่าง ๆ บนหลังม้า เนื่องจากม้าเป็นสัตว์ที่ฉลาด สามารถสื่อสารและรับรู้ความรู้สึกของมนุษย์/ผู้ขี่ได้ อย่างรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นและพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อ สร้างความเชื่อมั่น และเพิ่มความอ่อนโยนในจิตใจ ช่วยรู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง นอกจากนี้ นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ยังได้ฝึกฝนการปรับตัวของสภาพร่างกายให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้รับ จากการประคองตัวให้สามารถนั่งอยู่บนหลังม้าได้นั่นเองโดยร่างกายจะมีการปรับตัวเองเป็นเสมือนกลไกอัตโนมัติ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นสัญชาตญาณความอยู่รอดของมนุษย์ที่พยายามจะรักษาสมดุลของร่างกายไม่ให้ตกลงมาจากหลังม้านั่นเอง

นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกลุ่มที่มีความผิดปกติด้านระบบการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อและข้อต่อ เช่น โรคสมองพิการ และบุคคลออทิสติกที่มีปัญหาด้านการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ได้รับกิจกรรมอาซาบำบัด มีพัฒนาการทางด้านสมาธิ และการควบคุมร่างกายดีขึ้น (พุมพนิต คงแสง, 2563) เพราะการอยู่บนหลังม้าได้ดี จะต้องมีการทรงตัวที่ดี มีสัมผัสที่แน่นกับตัวม้า คือ ขาต้องหนีบไว้ข้างลำตัวม้าตลอด และมีสมาธิจดจ่ออยู่กับการขี่ม้า ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นทักษะในการฟื้นฟูสมรรถภาพในการกระตุ้นและพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อ สร้างความเชื่อมั่น และเพิ่มความอ่อนโยนในจิตใจ ช่วยรู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง การปรับตัวของสภาพร่างกายให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมที่ได้เพิ่มขึ้นจากการขี่ม้าโดยอัตโนมัติ และจังหวะการก้าวอย่างของม้าใกล้เคียงกับจังหวะการก้าวเดินของมนุษย์ เมื่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้มีโอกาสนั่งบนหลังม้า ก็เปรียบเสมือนกับการได้ฝึกเดินด้วยตัวเอง นอกจากนี้การนั่งบนหลังม้ายังเป็นการกระตุ้นกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ให้เคลื่อนไหวเป็นจังหวะ เพราะต้องขยับอวัยวะตลอดเวลา ซึ่งสามารถช่วยลดอาการเกร็งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เหมือนการทำกายภาพบำบัดรูปแบบหนึ่ง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านความประพฤติ ด้านสมาธิ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านสัมพันธ์ทางสังคม โดยด้านสมาธิ มีคะแนนก่อนและหลังร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (นวรรตน์ หัสดี, 2559)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา เป็นสถานศึกษาของรัฐที่มีภารกิจในจัดศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ จนตลอดชีวิตและจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ดังนี้ จัดและส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) ดำเนินการ จัดและส่งเสริม สนับสนุน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ โดยจัดทำแผน ให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program : IEP) แผนการสอนรายบุคคล (Individual Implementation Plan :IIP) พัฒนา และฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ ดำเนินการโดยประสานเครือข่ายในการบริการ ช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services) ในลักษณะสหวิทยาการ ให้บริการฟื้นฟู สมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง อีกรังยังมีบทบาทหน้าที่ให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม (Appropriate intervention activities) ทั้งทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross motor skill) ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine motor skill) ทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร (Language/communication skill) ทักษะทางสังคม (Social skill) และทักษะการช่วยเหลือตนเอง (Self-help skill)

จากบทบาทหน้าที่และภารกิจที่หลากหลาย ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้อำนวยความสะดวกศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา มีความตระหนักและให้ความสำคัญเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษอย่าง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัด ในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กออทิสติก ซึ่งแพทย์จากโรงพยาบาลค่ายสุรนารี วินิจฉัยแล้วว่าไม่มีความเสี่ยงที่เป็นอันตราย สามารถทำกิจกรรมตามโปรแกรมอาซาบับัดบนหลังม้า ได้ และได้รับความร่วมมือจากกองพันทหารม้าที่ 8 กรมทหารม้าที่ 7 ค่ายสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา ให้นำม้าและบุคลากรเข้าฝึกการอยู่บนม้าตามหลักสูตร 3 เดือนก่อนนำไปพัฒนาทักษะของ นักเรียนออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา และประยุกต์ออกแบบทำ กิจกรรมต่าง ๆ บนหลังม้าตามโปรแกรมอาซาบับัดที่พัฒนาขึ้น เพื่อพัฒนาความสามารถพื้นฐาน ได้แก่ การควบคุมการเคลื่อนไหวทรงตัว การทรงท่า การรับรู้และบูรณาการประสาทความรู้สึก

สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้อย่างเหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถพื้นฐานที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างมากในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีความสุข อีกทั้งครูการศึกษาพิเศษ และผู้ปกครอง สามารถนำกิจกรรมไปประยุกต์กับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรม อาซาบ่าบัตในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก
3. เพื่อทดลองใช้และหาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยใช้โปรแกรมอาซาบ่าบัตในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยใช้โปรแกรมอาซาบ่าบัตในการส่งเสริมการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก หลังการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบ่าบัตในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบ่าบัตในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก
2. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยใช้โปรแกรมอาซาบ่าบัตในการส่งเสริมการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก
 - ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้ปกครองบุคคลออทิสติก
 - 1) กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
- 2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำร่างรูปแบบ

- 1) แหล่งข้อมูลที่ศึกษา
 - 1.1) เอกสารที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก
 - 1.2) ผลการวิจัย การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก
- 2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาร่างรูปแบบ

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณา (ร่าง) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
- 2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (ร่าง) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมอาซาบับัด

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา
 - 1.1) ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 1.2) ผู้ปกครองนักเรียนบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 1.3) เครือข่าย จำนวน 30 คน
- 2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก

3. ทดลองใช้และหาประสิทธิผลของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบและหาประสิทธิผลของรูปแบบ

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
- 2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความพึงพอใจผู้เกี่ยวข้องต่อการใช้รูปแบบอาซาบับัด

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา
 - 1.1) ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง
 - 1.2) ผู้ปกครองนักเรียนบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 1.3) เครือข่าย จำนวน 30 คน
 - 1.4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานฯ จำนวน 15 คน
- 2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก
2. ได้ทราบประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาซาบับัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเองของบุคคลออทิสติก
3. บุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. ได้สารสนเทศนำไปกำหนดแผนพัฒนาบุคคลออทิสติกศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก หมายถึง สภาพที่เป็นความบกพร่องของบุคคลออทิสติกที่ผู้ปกครองเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องการแก้ปัญหาการควบคุมตนด้านร่างกายของบุคคลออทิสติก ตามลำดับดังต่อไปนี้ 1) มีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง 2) ร้องไห้ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม 3) สื่อสารไม่ได้ 4) ไม่รู้ว่าตัวเองชอบอะไร ไม่ชอบอะไร 5) เรียกไม่หันกลับ 6) ชอบเล่นคนเดียว เล่นกับคนอื่นไม่เป็น 7) การทรงตัวไม่ดี ไม่สามารถนั่งบนหลังม้าได้
2. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาชาบำบัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนของบุคคลออทิสติก หมายถึง แบบแผนที่มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันขององค์ประกอบอย่างเป็นระบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาชาบำบัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนของบุคคลออทิสติก
3. ประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาชาบำบัดในการส่งเสริมทักษะการควบคุมตนของบุคคลออทิสติก หมายถึง คะแนนหลังการใช้รูปแบบการปรับตัวเข้ากับสถานที่ใหม่ได้โดยใช้เวลาไม่นานนักมีความมั่นคงทางอารมณ์ไม่แปรปรวนง่าย เล่นอย่างระมัดระวังรู้จักหยุดเมื่อเห็นว่าจะเกิดอันตราย เข้าคิวรอได้ อดทนรอคอยได้ ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูบอกได้ หยุดคิดก่อนทำ ไม่สนใจสิ่งเร้าที่ทำให้ไขว้เขว สมาธิจดจ่อกับสิ่งที่ทำ ไม่วอกแวก เมื่อมีสิ่งรบกวนขณะทำกิจกรรม ไม่รบกวนเพื่อนขณะทำกิจกรรม
4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายที่มีต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยใช้โปรแกรมอาชาบำบัดในการส่งเสริมการควบคุมตนของบุคคลออทิสติก
5. ครู หมายถึง ครู และบุคลากร ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ที่เข้าร่วมโปรแกรมอาชาบำบัด
6. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา ที่รับบริการโปรแกรมอาชาบำบัด
7. บุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินี้ค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน
8. ภาคีเครือข่าย หมายถึง การประสานงานความร่วมมือการทำงานระหว่าง ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา กองพันทหารม้าที่ 8 กรมทหารม้าที่ 7 กองทัพบกที่ 2 และโรงพยาบาลค่ายสุรนารี

9. ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา หมายถึง สถานศึกษาซึ่งเป็นการให้การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พิ้นฟูสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งประสานความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนรวม ด้านการศึกษาอื่นๆ

10. โปรแกรมอาชญาบำบัด หมายถึง กิจกรรมที่พัฒนาความสามารถพื้นฐานของบุคคล ออทิสติก ทั้ง 7 รายการ ได้แก่ 1) มีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง 2) ร้องไห้ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม 3) สื่อสารไม่ได้ 4) ไม่รู้ว่าตัวเองชอบอะไร ไม่ชอบอะไร 5) เรียกไม่หันกลับ 6) ชอบเล่นคนเดียว เล่นกับคนอื่นไม่เป็น และ 7) การทรงตัวไม่ดี ไม่สามารถนั่งบนหลังม้าได้